

ПЕРЕДМОВА ТЬЄРРІ АНРІ

Я люблю дивитися футбол. І саме завдяки улюбленій грі я дізнавався про Україну. Коли думаю про вашу країну, перше, що спадає на думку, — «Динамо» Валерія Лобановського. Та команда була здатна обіграти будь-кого у світі, незважаючи на імена та титули суперника.

1997 рік. Незабутня перемога киян у матчі з «Барселеною» на «Камп Ноу» — 4:0. Саме тоді я вперше побачив Олега Лужного на ділі. Він носився по флангу не спиняючись! А хто перед стартом протистояння міг подумати, що українці розірвуть «Барсу» за підсумком двох матчів із загальним рахунком 7:0? Відтоді в європейському футболі ми добре запам'ятали Лужного, Шевченка та Реброва. Фантастична була команда!

Мені дуже приємно бути автором передмови до книжки мого друга. Олег навчив мене багато чого. Ми перейшли до лондонського «Арсенала» в один час. Тільки я був іще молодий, а Лужний з'явився в статусі капітана «Динамо» та національної збірної України. Ледь не щодня він давав мені поради, як поводитись, щоб підкорити спортивну вершину.

У цій книжці Олег передає досвід, якого набув упродовж тривалої та успішної кар'єри. Його поради були цінними для

мене, тому вірю, що вони стануть корисними й для вас. Особливо — для нового покоління гравців. Тут багато матеріалу про психологію переможця, мотивацію, самоналаштування на роботу, професіоналізм. І це відповідає гаслу нашого клубу — «ніколи не здаватись».

На полі Лужний самовідданий, голодний та злий, однак приязний і відкритий за межами гри. Коли спілкуємося, мені здається, що він постійно всміхається. Невдовзі після знайомства ми почали проводити більше часу разом, тож я швидко відчув, наскільки це добра та щира людина. Саме Олега я запросив на своє весілля. А там були найважливіші для мене люди.

Чесно, мені приємно згадувати ті часи. То був чудовий період мого життя — кайф від футболу! В англійській Прем'єр-лізі ми рубалися за титули з «Манчестер Юнайтед», у Європі теж були серед фаворитів. Ми мали круту команду на чолі з прекрасним менеджером Арсеном Венґером. Він зумів згуртувати футболістів з різних країн, культур, поколінь. І цей баланс дозволяв нам перемагати.

В «Арсеналі» Лужний став чемпіоном Англії та володарем Кубка країни, ввійшов до історії нашого великого клубу. Тож тут Олегу завжди раді.

Коли він перейшов до іншого англійського клубу, «Вулвергемптона»*, і приїхав грати проти «Арсенала» на «Гайбері»**, то вже на полі, перед самим стартовим свистком, я привселюдно підійшов обійняти товариша. Зовсім не думав, як це

---

* «Вулвергемптон» — футбольний клуб з однойменного міста в Англії.

** «Гайбері» — домашній стадіон футбольного клубу «Арсенал» (Лондон) у 1913–2006 роках.

сприймуть фани. Я ніби не усвідомлював, що він уже грає за суперника. Але стадіон зреагував оплесками!

Для мене Лужний — частина нашого великого «Арсенала». І йому є що вам розповісти. Олег — не дуже говірка людина, тож це — слова, які важать надзвичайно багато.

ВСТУП

Автобус «Арсенала» ледь рухався по району Гайбері, що в Північному Лондоні. На вулиці вийшли, напевне, всі вболівальники нашої команди, які були в місті. Справжнє свято!

У Лондоні кожен клуб має свою територію, власний район. Наш виглядав, як велика біло-червона хвиля. Усе було в клубних кольорах. Близько пів мільйона фанів відзначали того дня перемогу «Арсенала» в Чемпіонаті та Кубку Англії за підсумками сезону 2001/2002 років. Ви тільки вдумайтесь! Не 50, не 100, а цілих 500 тисяч людей відзначали золотий дабл. Напередодні ми перемогли «Манчестер Юнайтед» на виїзді, а вже сьогодні святкували. Жодних особливих гулянок після матчу в Манчестері не було. Ми чекали парад.

Усі гравці, тренери, персонал і члени родин кожного з нас були на даху автобуса й раділи разом із натовпом. Поруч зі мною стояли мої доньки Оля та Христя. Мурахи бігли по шкірі від тієї атмосфери. **Заради таких моментів варто працювати до останнього на тренуваннях і ніколи не здаватись!** Але щоб їх відчутти, мені довелося пройти дуже довгий шлях.

У вирі тих подій стало зрозуміло, наскільки важливий для англійців футбол. Хтось вийшов на вулицю, комусь досить

було горланити щось із вікна на підтримку улюбленого клубу. Одна жінка взагалі роздяглася до поясу — мала на грудях намальовану фарбами футболку «Арсенала».

Фінальна зупинка параду — місцевий будинок самоврядування. Фани заповнили майдан, яблуку ніде було впасти, і нас по черзі викликали на балкончик. Кожен брав обидва кубки й виходив до вболівальників. «Ви найкращі! Ми зробимо все, щоб зустрітися тут у той самий час наступного року», — сказав менеджер «Арсенала» Арсен Венґер. Так-так, не лише тренер, а саме менеджер. Бо Венґер вирішував у клубі якщо не все, то дуже багато.

Саме він покликав мене до команди, яка виграла все, що тільки можна було виграти в Англії, брала участь у фіналі Кубка УЄФА, зупинилася за два кроки до фіналу Ліги чемпіонів. До «Арсенала» я потрапив аж у 31 рік, і провів у клубі чотири сезони, за які зіграв понад 100 матчів. В одній з ігор я навіть виводив команду на поле — мав капітанську пов'язку. **Пишаюсь, що був частиною однієї з найкращих команд того часу.**

Чи міг звичайний львівський хлопець подумати, що стане чемпіоном Англії, України та Радянського Союзу? Що виводитиме на поле збірну своєї країни як капітан? Звісно, тоді я й мріяти про таке не міг. Однак, як-то кажуть: «Апетит з їдою прибуває»...

А все починалося у моєму дворі. Відколи я став на ноги, з м'ячем не розлучався. Я стукав ним об стіну, грався. Наш сусід, поляк Ян, через це постійно сварився. Терпіти не міг той стукіт. Але мене такі скарги не надто турбували. Ні, я не хотів створювати проблеми, просто дуже любив гратись із м'ячем. Справді розлютився сусід тоді, коли ми з моїм другом Дмитриком, граючи, вибили його вікно. Не навмисно.

Та Ян не витримав. Порізав мій м'яч ножом. Але навіть це мене не зупинило. Я вже займався футболом у секції. **Мабуть, нічого не могло змусити мене перестати грати у футбол.**

То був початок. Трохи згодом я потрапив до школи львівських «Карпат», мені видали новеньку форму. А ще мама домовилася зі знайомим далекобійником, щоб мені з-за кордону привезли бутси *Adidas*. У Союзі такі не продавали. Це було щось дуже ексклюзивне. Новенький костюм і бутси — радості було стільки, ніби я виграв англійську Прем'єр-лігу.

У цій книжці я хочу поділитися досвідом, розкрити багато невідомих сторінок своєї кар'єри й українського футболу, заглибитись у тему футбольного менеджменту. Моя основна мета — донести молодому поколінню, що немає нічого неможливого. **Усе, попри будь-які обставини, залежить від вас — від того, наскільки ви хочете чогось досягнути.**

Щиро спитайте себе: чи готові ви сфокусуватися на справі та віддати всього себе улюбленій грі? Футбольний час дуже короткий — не варто марнувати його на дурниці. Бо потім пошкодуєте. **Лише робота над собою перетворює посередностей на чемпіонів.**

Моє футбольне життя навчило мене не йти на компроміси із самим собою. Не приховуватиму, іноді доводилося це робити — заради тих чи інших майбутніх кроків. Принаймні я так вважав. Зараз розумію, що всі ті компроміси призводили тільки до помилок. І добре, що їх було небагато.

Утім, треба вміти визнавати власні помилки й робити правильні висновки. **Тепер я ніколи не йду на компроміси із собою — ні у футболі, ні в будь-якій іншій сфері.**